



TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13203

Tarih : 04.08.2025

32428

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **04.08.2025**


Gülderen VARLI

Van Milletvekili

Cezaevleri, sadece cezaların infaz edildiği yerler değil, aynı zamanda yetkili kurumların insan onuruna ve yaşam hakkına yaklaşımlarının doğrudan gözlemlenebildiği alanlardır. Özellikle hasta mahpuslar bağlamında cezaevi koşulları, sağlık hizmetlerine erişim hakkı, tedaviye ulaşım ve infaz erteleme uygulamaları; Türkiye'nin hem Anayasa'dan hem de uluslararası insan hakları sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerini sınanan kritik alanlardandır. Bu yükümlülükler rağmen, mahpuslar hem tedaviye erişim hakkı hem de diğer birçok temel hak açısından ihlaller yaşamaktadır. Cezaevinde tutulan tutuklu ve hükümlüler, yasal sürelerin altında havalandırmaya çıkarılmakta ve birçok sosyal haklarından da yararlandırılmamaktadır. Cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerine dair İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'na yapılan çok sayıda başvuruya rağmen, somut bir adım atılmamış, cezaevlerinden gelen şikayetler ve hak ihlalleri artarak devam etmiştir. Bu artış, Sincan Yüksek Güvenlikli 1 Nolu Cezaevi'nde de görülmektedir. Sincan 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutulan Şerafettin Demir, tarafımıza gönderdiği mektupta yaşadığı hak ihlallerini ve keyfi uygulamaları iletmiştir.

Sincan 1 Nolu Yüksek güvenlikli cezaevinde tutulan Şerafettin Demir'in 20 Mayıs 2025 tarihinde adalet bakanlığına yolladığı ve Temmuz 2025 tarihinde tarafıma iletmiş olduğu mektupta yer alan; *"Yaşam ve sağlık hakları, hangi koşullar ve şartlar, hangi kimlik, siyasi düşünce veya makam ve mevkie sahip olursa olsun, kişinin elinden alınamaz, suiistimal edilemez ve edilmesine veya ertelenmesine gerekçe edilmez. Maalesef ki; bulunduğumuz cezaevi ortamında sağlık hakkımız aleni bir şekilde ihlal edilmektedir. Ve bu bakanlığın talimatı*

gereği gösterilerek yapılmaktadır. Bulduğumuz hücrelerin pencereleri önüne takılan KAFES TELLERİ:

1- Yeterince güneş ve hava almamızı engellemektedir.

2- Bir avuç dahi olsa gökyüzünü görmemizi engellemektedir.

3- Yıkadığımız giysileri içeride kurutmaya tek seçenek haline getirmektedir”.

Ayrıca vitamin eksikliği (D vitamini) başta olmak üzere orta vadede ciddi ve telafisi mümkün olmayan sağlık sorunlarına yol açtığı, iki dakika dahi pencere önüne bakmanın mümkün kılınmadığını, nemli ortamda yaşadıkları için üst solunum yolları başta olmak üzere, birçok sağlık sorunuyla karşılaştığını ve (Tellerin sağlığa zararı olup olmadığı, yapısal olarak ısı yansıtıp yansıtmadığı, öngörülerek bir TEKNİSYEN, bir mühendis, bir de Doktor olmalı) Bakmasını istediklerini” belirtmiştir

Bu bağlamda;

1. Şerafettin Demir'in 20 Mayıs 2025 Tarihinde bakanlığınıza yolladığı dilekçeye ilişkin bakanlığınızca yapılan çalışmalar nelerdir? Yapılan herhangi bir çalışma yoksa bunun gerekçesi nedir?
2. Sincan 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutulan mahpusların sağlık hizmetlerine erişim koşulları hakkında Bakanlığınızca yapılmış bir denetim var mıdır? Varsa bu denetimlerin sonuçları nelerdir?
3. Şerafettin Demir'in bakanlığa ilettiği dilekçe de ve tarafımıza ilettiği mektupta yer alan; pencerelere takılan kafes telleri nedeniyle yeterli güneş ışığına ve havaya erişim sağlanamadığı, bu durumun sağlık sorunlarına yol açtığı iddiaları hakkında Bakanlığınızın aldığı önlemler nelerdir? Bu uygulamanın gerekçesi nedir?
4. Mahpusların temel ihtiyaçlarını (güneş ışığı, temiz hava, nemsiz ortam, hijyen vb.) karşılayacak fiziksel koşulların sağlanması adına herhangi bir iyileştirme çalışması yapılmakta mıdır?
5. Kafes tellerinin sağlık açısından risk oluşturup oluşturmadığına dair bağımsız teknik veya tıbbi bir inceleme yapılmış mıdır? Yapıldıysa bu incelemede hangi uzmanlardan (teknisyen, mühendis, doktor) görüş alınmıştır?
6. Şerafettin Demir'in ve diğer mahpusların cezaevi koşullarına ilişkin şikâyet ve başvurularına Adalet Bakanlığı tarafından verilen yanıtlar nelerdir? Bu şikâyetler kapsamında başlatılan bir idari veya adli soruşturma var mıdır?

7. Şerafettin Demir'e ilişkin yaşanan hak ihlallerinin araştırılması, sorumlular hakkında idari veya cezai bir işlem başlatılması konusunda Bakanlığınızca somut bir adım atılmış mıdır? Atılmadıysa gerekçesi nedir?
8. Cezaevinde tutulan hükümlü ve tutukluların yasal havalandırma sürelerine uymayan uygulamaların olduğu yönündeki iddialar doğru mudur? Sincan 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi özelinde son bir yıl içerisinde bu konuda yapılan denetim raporları nelerdir?
9. Hasta mahpusların tedaviye erişim, hastaneye sevk ve ilaç temini konularında yaşadıkları gecikmelere ilişkin Bakanlığınızın elinde veri veya kayıt mevcut mudur? Bu sorunların giderilmesine yönelik alınan önlemler nelerdir?
10. Son 5 yılda mahpuslar tarafından tarafınıza iletilen hak ihlali dilekçe sayısı kaçtır? Kaçına dair bir işlem yapılmıştır?
11. Son 2 yılda cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerine ilişkin tarafınıza sorulan soru önergesi sayısı kaçtır? Bu hak ihlallerinin yaşandığı cezaevleri hangileridir?
12. Sincan Yüksek Güvenlikli Cezaevinde tutulan mahpusların yaşadığı hak ihlallerinin önlenmesi adına bakanlığınız aldığı önleyici tedbirler nelerdir?